

TWEE ONBEKENDE
PARELTJES

Op theaterbezoek in Umbrië

TEKST: Kris Van der Stockt
FOTO'S: Umbria Tourism,
tenzij anders vermeld

Niks leuker dan verborgen schatten te ontdekken. Wij vonden er twee in Umbrië, het groene hart van Italië dat vredig klopt in de schaduw van zijn drukke Toscaanse buur. Onbekende plekjes bij de vleet dus, al zijn de theaterstad van een architect en het kleinste theater ter wereld een deksels goed bewaard geheim.

Het heilige land van Franciscus van Assisi, zo wordt de Midden-Italiaanse regio ook wel eens genoemd. Umbrië's beroemdste zoon is werkelijk overal aanwezig. Zo ook in La Scarzuola, een onbeduidend plekje net buiten het middeleeuwse gehucht van Montegiove, helemaal verstopt in het pre-Apennijnse heuvelland tussen Orvieto en Perugia. Het was hier dat de vrome Franciscus in 1218 in gebed neerstreek en eigenhandig zijn bedje spreidde van scarza, de lokale waterplant. Zijn eenvoudige heremietenhut werd al gauw een kloosterkerk, die de tand des tijds allicht niet zou hebben overleefd, mocht de Italiaanse architect Tomaso Buzzi het vervallen bouwwerk niet hebben gekocht in de jaren vijftig van de vorige eeuw.

Città Buzziana, de ideale stad

De start van een levenswerk dat twintig jaar zou duren en na de dood van de excentrieke bouwmeester gelukkig werd voortgezet door zijn neef. Na het middeleeuwse convent in zijn vroegere glorie te hebben hersteld, creëerde Buzzi naast de 'heilige stad' een compleet nieuwe, wereldse 'ideale stad'. Ver weg van de jetset waarvoor hij paleizen, zwembaden en luxe-appartementen ontwierp, liet hij, net als zijn goede vriend Dalí, zijn surrealistische droombeelden de vrije loop. Het resultaat is een 'rijk van versteende fantasie', een mystieke evocatie van het leven en de menselijke zoektocht naar het ware.

Zoeken moet je ook om de Città Buzziana te vinden. Na een weg in erbarmelijke staat, precies zoals Buzzi het zou hebben gewild, sta je voor het ommuurde domein. Daarmee is de kous nog niet af, want binnen geraak je enkel op afspraak met een gids. Dat kan niemand minder dan Marco Solari zijn, de huidige eigenaar en neef van de architect, of iemand van zijn vrienden. Het 13de-eeuwse kerkje vormt als het ware de heilige deur tot de profane stad. De aandacht wordt meteen getrokken naar de talloze heiligenfresco's in de kapel. Opmerkelijk is het fresco dat Franciscus in extatische levitatie voorstelt. Het werd geschilderd door een

BUZZI'S MEESTERWERK

1 Een tuin vol symboliek verbindt de 'heilige stad' met de 'ideale stad' in La Scarzuola. **2** Reken op minstens twee uur om La Scarzuola te bezoeken. Of dat voldoende is om alle mystiek te doorgronden, betwijfelen we sterk ... **3** Een labyrint van trappen leidt je overal en nergens. La Scarzuola is dan ook alleen met gids te bezoeken. **4** De toren van Babel mag natuurlijk niet ontbreken in Tomaso Buzzi's verzamelstad van beroemde gebouwen uit de architectuurgeschiedenis.

anonieme meester in 1240 en is hiermee één van de allereerste portretten van de heilige. Nog frappanter is de tekening op een deur van een naakte Franciscus met een glas wijn in de hand en narrenkap op het hoofd. Ketterse godslastering uit 1738 die wonderwel is ontsnapt aan de woede van de Kerk. Een tuin vol stenen metaforen en symbolen leidt als een soort van spiritueel labyrint naar de ideale stad. Nu komt de gids goed van pas, want een wirwar van bizarre bouwsels in verschillende architectonische stijlen, versierd met de meest fantastische elementen, doen je even het noorden verliezen. Bij nader toezien blijken de groteske gebouwen, met trappen die nergens naartoe leiden en voorgevels die een ruimtelijke leegte camoufleren, via zeven theaters met

MONTE CASTELLO DI VIBIO. OP EN TOP UMBRIË!

elkaar verbonden. Want is het leven uiteindelijk niet meer dan een theatervoorstelling waarin we allen kort mogen optreden ... ? Alle gebouwen, van de stenen grot beneden tot de akropolis boven, zijn opgetrokken uit tufsteen, broos en vergankelijk als het leven zelf. Het was dan ook de wens van Buzzi dat zijn stad uiteindelijk verviel tot een ruïne, voor eeuwig verbonden met de natuur. Dat was echter buiten Solari gerekend, die de vervallen stad haar ideale vormen terugaf.

PRAKTISCH

LA SCARZUOLA

I-05010 Montegabbione (provincie Terni)
Meer bepaald in het gehucht Montegiove
(op minder dan een uur rijden van het Lago Trasimeno).

Inkomprijs

Bezoek met gids voor minimum 8 personen
vooraf te regelen: T +39 763 837 463 of
info@lascarzuola.com. Als je met minder bent,
kan je eventueel aansluiten bij een andere
groep. € 10 per persoon (voorzie cash geld).

TEATRO DELLA CONCORDIA

Piazza del Teatro 4
(15 km ten noorden van Todi)
I-06057 Monte Castello di Vibio
(provincie Perugia)

Inkomprijs

€ 5 (tot 18 jaar gratis).

INTERESSANTE WEBSITES

www.enit.it
www.umbriatourism.it
www.lascarzuola.com
www.teatropiccolo.it

HET OUDSTE ZONJET
HET MEEST INTIEME HOUTEN
THEATER TER WERELD STAAT
IN MONTE CASTELLO DI VIBIO.

1

1 Geen Scala van Milaan,
maar wat moet het heerlijk
zijn om hier een voorstelling
bij te wonen ... of te trouwen
met de liefde van je leven!
2 Van Buzzi's 'theaterstad'
naar het kleinste theater
ter wereld is het maar een
uurtje rijden.

2

Teatro della Concordia, 's werelds kleinste theater

Van Buzzi's monumentale theaterstad naar het kleinste houten theater ter wereld is niet eens zo ver. Op een uurtje rijden van Montegiove ligt een ander typisch Umbrisch heuveldorp, Monte Castello di Vibio. De middeleeuwse straatjes en het spectaculaire zicht op de Tibervallei zijn op zich al een ommetje waard. De belangrijkste bezienswaardigheid is echter het Teatro della Concordia, met zijn 99 zitplaatsen en 68 m² een unicum in de theaterwereld.

Zoals de naam suggereert, is het theater uit het begin van de 19de eeuw het resultaat van een gezamenlijke inspanning door negen lokale families. Behept met de ideeën van de Franse Revolutie wilden ze zich afzetten tegen hun bemoeizieke buur Todi. Lag 'il piccolo teatro' in 1789 nog op de tekentafel, in 1808 opende het finaal zijn deuren.

In het midden van dezelfde eeuw kreeg het prachtige balkondecoraties van ene Cesare Agretti. Het verhaal gaat dat de man er een jaar over deed, omdat hij ter plekke de liefde van zijn leven had ontmoet. Helaas stierf de vrouw, waarna Cesare – die enkel kost en inwoon kreeg

voor zijn werk – halsoverkop zijn biezen pakte. Veertig jaar later zou zijn veertienjarige zoon Luigi de klus afmaken. De knaap kende duidelijk zijn stiel, want in twee maanden tijd schilderde hij het plafond vol met de mooiste fresco's! Hoe klein ook, het theater bezit alle kenmerken van de grote Italiaanse theaters, inclusief een perfecte akoestiek. Het kraken van het hout, de intieme sfeer, de beschilderde loges ... het maakt van elke voorstelling een bijzondere ervaring. Zeker toen de jonge Gina Lollobrigida in 1945 uitbundig haar talenten op de planken etaleerde of wanneer Antonietta Stella haar beroemde sopraanstem liet weerklinken. Verminderde belangstelling deed het theater de deuren sluiten in 1951, waarna het meer dan veertig jaar verkommerde.

Een grondige restauratie en weerom een gezamenlijke inspanning, deze keer van vele vrijwilligers, hebben het kleine theater opnieuw groots gemaakt. Talloze optredens, van klassieke opera tot moderne jazz, zijn inmiddels de revue gepasseerd. Vandaag kan je zelfs het theater met alles erop en eraan huren om je bruid de mooiste dag van haar leven te schenken! ▲

KAMPEREN

CAMPINGS

Camping Listro

Via Lungolago 9
I-06061 Castiglione del Lago
www.listro.it
gps: N 43°8'2", O 12°2'39"
open: begin april tot eind september
Mooi gelegen camping (100 plaatsen) met privé-strandje aan de westelijke kant van het (ondiepe) Trasimeense meer. Het historische centrum van Castiglione is vlakbij.

Camping Il Falcone

Vallongano 2A
I-05023 Civitella del Lago
www.campingilfalcone.com
gps: N 42°42'15", O 12°17'18"
open: begin april tot eind september
Kleinschalige camping op een halfuur rijden van Todi, net buiten het middeleeuwse dorpje Civitella del Lago. De perfecte plek voor wie van Umbrische rust en stilte houdt. Voorzien van het nodige comfort, inclusief zwembad. Er zijn ook enkele tenten en bungalows te huur. Het zicht op het meer van Corbara is adembenemend. Slapen doe je tussen de olijfbomen.

MOTORHOMEPLAATS

Area comunale Monte Castello di Vibio

via Bartolomeo Jacopo della Rovere
I-06057 Monte Castello di Vibio
gps: N 42°50'31", O 12°21'02"
open: het hele jaar door
Beperkt camperterrein (6 plaatsen), 24/7 open, gelegen naast de stadsmuren en niet ver van het historisch centrum. Uitgerust met water en verlichting.